

**Sprawozdanie studentów międzynarodowych studiów polskich
z VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej
„Literatura polska w świecie.**

Polska literatura non fiction – perspektywa nadawcy i odbiorcy”

Studenci międzynarodowych studiów polskich wzięli udział w VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Literatura polska w świecie. Polska literatura non fiction – perspektywa nadawcy i odbiorcy”. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez Wydział Humanistyczny i Szkołę Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w dniach 17–18 listopada 2022 roku. Studenci postanowili podzielić się swoimi spostrzeżeniami i przemyśleniami na temat referatów wygłoszonych w czasie konferencji.

Pierwszego dnia konferencji odbyła się sekcja zatytułowana *Wokół (auto)biografii*, którą poprowadził dr hab. László K. Nagy, prof. UJ. W czasie tego panelu zostały wygłoszone dwa referaty poświęcone twórczości Agnieszki Osieckiej – Katarzyny Hanik *Tabu (w) autobiografii. Tabu jako perspektywa czytania tekstów autobiograficznych na przykładzie autobiografii Agnieszki Osieckiej pt. „Rozmowy w tańcu”* oraz dr hab. Agnieszki Nęckiej-Czapskiej, prof. UŚ *(Nie)uchwytna opowieść o sobie samej. Na marginesie „Rozmów w tańcu” Agnieszki Osieckiej*. Pierwsza prelegentka skoncentrowała się na formie dialogu Osieckiej z jej alter ego ze szczególnym wyeksponowaniem zjawiska tabu. Taki sposób pisania ma na celu przekonać odbiorcę tekstu, że to, co właśnie czyta, jest szczerym wyznaniem. W ten sposób autorka zachowała także kontrolę nad swoim dziełem. *Rozmowy w tańcu* Osieckiej, zdaniem prelegentki, są pozbawienie wyraźnych cech gatunkowych. Ponadto badaczka wskazała, że tabu jest nieodłącznym elementem autobiografii, a nawet jej wyznacznikiem, którym powinniśmy się kierować w interpretowaniu utworu. Z kolei drugie z przywołanych wystąpień dotyczyło strategii gry z czytelnikiem, polegającej na kontrolowanym wyznaniu o sekretach z życia. Prelegentka zwróciła uwagę, że biografia ukazuje Osiecką jako poszukiwaczkę miłości i przede wszystkim samej siebie, a także matkę i poetkę. Dodatkowo poznajemy ówczesną rzeczywistość, która niejednokrotnie wpływała na decyzje pisarki.

Drugiego dnia konferencji miała miejsce sekcja pt. *Wokół reportażu*, którą poprowadziła dr Wioletta Hajduk-Gawron. Podczas tego panelu wystąpiły: dr hab. Grażyna Maroszczuk, prof. UŚ, dr Orsolya Németh, dr Katarzyna Frukacz oraz dr Olesya Nakhlik. Rozważania nad reportażami rozpoczął referat prof. Maroszczuk, w którym badaczka odniosła się do trudnego, społecznego reportażu *Żeby umarło przede mną. Opowieści matek niepełnosprawnych dzieci* Jacka Hołuba. Autor opisuje rodziny dotkniętych doświadczeniem

niepełnosprawności dziecka, żyjące w małych wsiach lub w prowincjonalnych miasteczkach, z niewydolnym systemem służby zdrowia i zaniedbaniami w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Z kolei dr Németh z Katolickiego Uniwersytetu im. Pétera Pázmánya w Budapeszcie w referacie odniosła się do słów pisarki Lidii Ostałowskiej, że „celem współczesnego reportażu oraz zadaniem dzisiejszego reportera jest bycie głosem tych, którym odebrano głos”. Prelegentka podczas prezentacji odnosiła się do wielu dzieł literackich potwierdzających te słowa. Następnie wystąpiła dr Frukacz, która w referacie przedstawiła charakterystykę widocznego w ostatnich latach zwrotu wizualnego w polskiej literaturze reportażowej. Jako ostatnia swoje badania zaprezentowała dr Nakhlik z Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”. Ich tematem były kulturowo-cywilizacyjne współrzędne Ukrainy we współczesnym polskim dyskursie literackim na przykładzie tekstów Ziemowita Szczęrka, Łukasza Saturczaka oraz Pawła Smoleńskiego.

Kolejna sekcja konferencji była zatytułowana *Wspomnienia, migracje, eseje* – poprowadził ją prof. dr hab. Janusz Pasterski. Podczas panelu została wygłoszona znakomita prezentacja o czasach drugiej wojny światowej, którą przedstawiła prof. dr hab. Jolanta Pasterska z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Badaczka analizowała tekst pt. *Tryptyk wojenny*, którego autorka – Róża Nowotarska – była harcerką w okresie okupacji i bezpośrednim świadkiem tamtych wydarzeń. Wiele utworów w czasach powojennych zostało napisanych przez osoby, które nie doświadczyły tego okresu historii, znały go tylko z opowieści swoich dziadków lub rodziców. Książka Nowotarskiej to zbiór bardzo poruszających, osobistych wspomnień autorki, podzielonych na trzy części, dzięki czemu czytelnikowi łatwiej identyfikować się z przedstawionymi w niej wydarzeniami. Historia ta została napisana w bardzo ciekawy sposób, ponieważ jest opisywana z perspektywy ludności cywilnej – rodziny Nowotarskich.

Podczas panelu wysłuchaliśmy również wystąpienia dr Justyny Zych z Uniwersytetu Warszawskiego, które zostało poświęcone książkom-przewodnikom publikowanych w wydawnictwie Wielka Litera. Autorami tych przewodników są współcześni pisarze, którzy koncentrują się nie tylko na typowych obiektach turystycznych, ale również na rzadko odwiedzanych miejscach, dzięki czemu mogliśmy poznać nowy sposób opisywania najsłynniejszych miast.

Ostatni panel VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Literatura polska w świecie. Polska literatura non fiction – perspektywa nadawcy i odbiorcy” dotyczył zagadnień literatury kryminalnej i reportażu. Podczas tej sekcji mogliśmy poznać takie pojęcia, jak: glottodydaktyka, powieść milicyjna czy polski realizm, a także odbyć literacki spacer po

Katowicach. Podczas wystąpienia prof. dr hab. Ally Kozhinowej skoncentrowaliśmy się na powieści milicyjnej. Jerzy Edigey (Jerzy Waldemar Korycki) i Joe Alex (Maciej Słomczyński) – zdaniem badaczki – to najwybitniejsi przedstawiciele tej literatury. Z kolei dr Tomasz Gęsina w bardzo ciekawym wystąpieniu ukazał reportaż literacki *Od Katowic idzie słońce* Anny Malinowskiej jako oryginalny przewodnik, który może być zarówno sposobem na naukę języka polskiego dla studenta-cudzoziemca, jak i możliwością poznania miasta. Interesującym elementem jest perspektywa postrzegania zwykłego spaceru jako „lektury ulicy”, podczas którego twarze ludzi, wystawy, witryny i inne obiekty stają się równoprawnymi elementami opisywanej przestrzeni.

Wszystkie wystąpienia, wygłoszone podczas konferencji, były bardzo interesujące i poszerzyły naszą wiedzę z literatury oraz zachęciły do przeczytania wielu fascynujących książek.

Przygotowali:

Julia Pawicka

Patrycja Jarczyk

Aleksandra Weszka

Daniil Burenin

Piotr Cop